

væsen, og det var Degnepensionen, som blev overtagen for Skolelærerne, men, naar det hedder, at den Degnepension, som paahviler Skolelæreren — og den paahvilede fra Begyndelsen af ikke nogen Anden — bortfalder fra 1ste Januar 1850, men det dernæst hedder, at, hvor Afgiften hidtil enten er tilsvaret af Kommunen eller er overtagen af Anden, ville de Vedkommende fremdeles have at udrede et til den hidtil erlagte Degnepension svarende Beløb — altsaa det skal ikke være nogen Degnepension, Navnet bortfalder endog — der bliver at tillægge Stedets Skolelærer, da skønner jeg ikke rettere, end at man herved paalægger et nyt Slags Skolestat, som man gaanske vilkaarligt paalægger en eller anden Commune eller en eller anden Privatmand (Ja!).

J. M. Hansen: Efter min Mening er Sagen gaanske ligefrem den, at, hvor enkelte Communer eller private Personer hidtil have svaret Afgiften til det lærde Skolevæsen, der skulle de nu svare den til vedkommende Almueskolelærere; dette antager jeg at være Meningen af det under Nr. 2 stillede Endringsforslag (Ja!), hvorfor jeg ogsaa har undertegnet det og vil stemme for det.

Monrad: Maatte jeg blot fremstille et Exempel, for at de ærede Medlemmer kunne være opmærksomme paa, hvorom der her handles. Man har en Skoleplan, hvori der staaer: „Du skal have 106 Rbdlr., men saa skal du selv udrede Afgiften til Latinskolen.“ Lader os antage, at denne Afgift beløber sig til 6 Rbd., saa vil denne Mand altsaa i Virkeligheden have 100 Rbd. Man har en anden Skoleplan, hvori der siges: „Du skal kun have 100 Rbd., men saa skulle vi selv udrede Afgiften til Latinskolen.“ Disse to Skolelærere vare tidligere stillede aldeles paa lige Fod, thi det er kun en forskjellig Maade, hvorpaa man har udtrykt det i Skoleplanen, idet Kommunen i det ene Tilfælde har sagt: Du skal have saameget mere, men saa skal du selv udrede Staten, og i det andet: Du skal kun have saameget, men saa skal Kommunen udrede Afgiften. Naar vi nu ikke forstaae § 1 saaledes, som jeg troer, at den kan forstaaes, nemlig at i disse Tilfælde skal Skolelæreren have et Beløb, som svarer til hvad der hidtil er udredt

i Afgift, men antage, at den skal bortfalde, ikke blot i det Tilfælde, hvor Skolelærerne have udredt den, men ogsaa hvor Kommunen har udredt den, saa ville de to Skolelærere, som før vare stillede paa lige Vilkaar, derved blive stillede aldeles forskjelligt, idet den, som havde 106 Rbd. i Lon og selv udrede de 6 Rbd. i Afgift, vil beholde de 106 Rbd., mens derimod den, som kun fik 100 Rbd., og for hvem Kommunen betalte Afgiften til Latinskolen, vil kun vedblive at beholde de 100 Rbd. Det er den forskjellige Maade, hvorpaa man har udtrykt det i Skoleplanen, som jo egentlig er kun en Forskel i Udtryksmaaden, der, hvis vi ikke forstaae § 1 saaledes, som jeg troer, at den kunde forstaaes, medfører en saa stor Forskel. Men, naar der yttres Tvivl herom, og navnlig, naar den ærede Cultusminister, paa hvis Mening jeg lægger saamegen Vægt, ikke er af den samme Mening som jeg, og ikke troer, at det giver en vis administrativ Bemyndigelse til at søge at faae Forskellene ordnede, saa finder jeg det hensigtsmæssigt, at det udtales her udtrykkeligt. Jeg antager nemlig ikke, jeg maa gjentage det; jeg antager ikke, at, hvad der staaer i denne Paragraph, skulde kunne paadrage en Commune eller en Godseier nogen retlig Forpligtelse, forsaavidt han tidligere har givet noget af sin egen gode Villie (Nei!) — det troer jeg ikke; og, naar det ikke er Tilfældet, saa kan man uden Betænkning vedtage Forslaget i denne Skikkelse og være sikker paa derved at forebygge, at ikke det, at en Skoleplan er indrettet paa en anden Maade end en anden, skal gjøre en Forskel med Hensyn til den Løstelse, som vil tilfalde Skolelærerne ifølge Plakaten.

Cultusministeren: Jeg kan naturligvis ikke have Noget imod, jeg maa tværtimod være meget tilbøielig til at ønske, at det Endringsforslag gik igjennem, som i Virkeligheden indeholder, hvad der stod i § 2 i det af mig forelagte Lovforslag; men jeg vil dog sige et Par Ord om Grunden, hvorfor jeg kunde ønske, at det maatte gaae igjennem. Dette Forslag behøves ingenlunde for at affære Processer saaledes, som det er antydet af den Rigsdagsmand, som først talte for det; thi Processer ville ikke opstaae. Naar nemlig Degnepensionen